

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع :

مقام مؤمن نزد پروردگار

گردآورنده : زینب غلامی

استاد : غلامی

بهار ۱۳۹۹

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	أ
مقدمه	ب
مؤمنان برترینها نزد پروردگار هستند	۱
مؤمنان چگونه به مقام برتر می رسند؟	۳
(۱) صداقت	۳
(۲) پرهیزکاری	۴
(۳) سمعاً و طاعتاً	۵
(۴) ریاضت	۶
(۵) تواضع	۷
(۶) فتوت	۹
(۷) صبر مؤمن	۱۱
(۸) شکر	۱۲
(۹) حياء	۱۵
(۱۰) بدگمان به نفس خویش	۱۵
نویدهای پروردگار به مؤمنان	۱۶
(۱) نور	۱۶
(۲) هدایت	۱۷
(۳) رهایی از دغدغه ها و وسوسه های درونی	۱۷
(۴) تلاش ثمربخش واقع می شود	۱۸
(۵) خطاهایش قابل جبران است	۱۸
(۶) مستمسک و مستعصمی دائمی دارد	۱۹
(۷) نصرت و مدد الهی	۱۹
(۸) برتری رجحان مؤمن نسبت به دیگران	۱۹
(۹) پیروزی بر دشمنان	۲۰
(۱۰) فوز و فلاح تضمینی	۲۰
جمع بندی و نتیجه گیری	۲۱
منابع و مأخذ	۲۲

چکیده :

ایمان در قرآن جایگاه بلندی دارد و مؤمنان نزد خدا از منزلت والائی برخوردارند. در قرآن کریم، بعضی کلمات و جمله ها زیاد تکرار شده به طوری که آن کلمات و آن جمله ها با آن ترکیب مخصوص، زبانزد عموم و معروف شده است. از جمله ی این ترکیب ها ایمان و عمل صالح می باشد. از اینجا می توان فهمید که این کتاب مقدس آسمانی تا چه اندازه سعادت بشر را در گرو این دو چیز می شمارد. البته قرآن کریم که همواره از ایمان سخن می گوید، هر ایمانی را منظور ندارد؛ مقصود قرآن از ایمان، ایمان به ذات اقدس ربوبی است که ایمان به او ایمان به همه ی حقایق عالم است. بدون تردید یکی از ارکان زندگی بشر این است که به چیزی ایمان داشته باشد و به اصلی متکی باشد و چیزی را حقیقت بپندارد و در مقابل او تسلیم باشد و بدترین حالت چیزی است که نتواند به چیزی ایمان بیاورد و در مقابل حقیقتی تسلیم شود و آن امری که مورد ایمان انسان است، خوب است مقدس و عالی باشد و انسان بتواند در مقابل آن خضوع کند و به خاطر آن جانفشانی کنند. پس ایمان بدون شک به عنوان یک سرمایه است. ما در این مقاله ابتدا با صفات و ویژگیهای انسانهای مؤمن آشنا می شویم و بعد از شناخت مؤمنان حقیقی، نویدها و وعده های الهی که خداوند به مؤمنان بشارت آن را داده است، مورد بررسی قرار می دهیم.

کلید واژه : ایمان، عمل صالح، صبر، صداقت، نور، هداشت.

مقدمه :

مؤمن نزد خداوند آنچنان مقام و موهبتی دارد که خداوند متعال در قرآن کریم ۸۹ بار بندگان مؤمن خود را با عبارت زیبا و دلنشین « یا ایها الذین آمنوا » مورد خطاب قرار داده است. لذت و شیرینی خطاب « یا ایها الذین آمنوا » آن چنان است که سختی و مشقت عبادت را از بین می برد.

خداوند برای مؤمنان یک سری صفات و ویژگیهای قرار داده است که با عمل به آنها و پایبند بودن به آنها، انسان به مقصد می رسد، خطابه‌های قرآن به مؤمنان، نشانگر این مطلب است که مبدا اهل ایمان خیال کنند همین که ایمان آورده اند پس به مقصد و مقصود رسیده اند و همای سعادت بر دوش آنها نشسته و بهشت برین جایگاه آنان گشته است.

اهل ایمان وارد مدرسه ی بزرگ و سرنوشت ساز ایمان شده اند، مدیر این مدرسه، خداوند بزرگ و ربّ مطلق هستی است که این مدرسه را برای رشد و کمال بندگان بنا نهاده است، معلمان این مدرسه انبیاء و ائمه نور هستند که خداوند با دقت تمام آنها را انتخاب و برای همین منظور تربیتشان کرده است، شاگردان این مدرسه هم اهل ایمان هستند که دعوت انبیاء را اجابت نموده و آگاهانه و با اختیار در این مدرسه ثبت نام کرده و آمادگی خود را برای گذراندن کلاس های مدرسه و تحمل سختی های آن اعلام کرده اند.

در مقالات و کتبهای متعددی به صفات و ویژگیهای مؤمنان پرداخته شده است، و از آنجا که ایمان در زندگی ما مسلمانان نقش بسزائی دارد، کتابها و نشریه های متعددی پیرامون این مسئله نگاشته شده است.

ما در این مقاله سعی داریم که ابتدا صفات و ویژگیهای مؤمنان را بر شمرده و در همان ابتدا صفت مؤمنان و پرهیزگاران را از صف ملحدان و بی دینان جدا کرده و سپس به شمردن وعده های الهی که به مؤمنان حقیقی داده شده پردازیم، نویدهایی که باعث روشنی دیدگان مؤمنان می شود و هر لحظه انسانهای مؤمن را مجذوب و شیفته و دلبر حقیقی می کند، و آنچنان آنها را غوطه ور در خود می کند که نفس خویش را فراموش کرده و دیوانه ی صفات و جمال حق تعالی می شوند.

ساختار این مقاله به شرح زیر می باشد :

(۱) برترینها نزد پروردگار عالم چه کسانی هستند؟

(۲) مؤمنان چگونه به این مقام رسیده اند (صفات آنها را در این قسمت بیان می کنیم، صداقت، پرهیزکاری، سمعاً و طاعتاً بودن، ریاضت، تواضع، فتوت، صبر، شکر، بدگمان به نفس خویش)

(۳) نویدهای پروردگار به مؤمنان (نور، هدایت، رها شدن از دغدغه ها، امیدوار بودن، مستعصم و مستمسکی همیشگی دارد، نصرت الهی، حجت بودن برتری و رجحان مؤمن، همواره بر دشمنان پیروز است، غوز و فلاح)

(۴) جمع بندی و نتیجه گیری

این بدتر است. چرا می روی؟ چه فایده ای دارد؟ شاید نرسی؟ به مراتب اینها توان فرساتر است از آن چوبی که وسط راه بگذارند و بگویند نمی گذاریم بروی.

در زمان حضرت موسی آنچنان فشار و فقر زیاد بود که حتی خواص متزلزل شدند که «مَتَى نَصْرُ اللَّهِ» کی؟ پس کو؟ چه شد؟ این دغدغه ها حتی خواص را هم می لغزاند. اگر انسان بخواهد سعادتمند شود و به سر منزل و پایان راه سعادت برسد یک شرطش هم این است که از دغدغه و اضطراب و ناامنی روحی، از این عدم آرامش و نداشتن اطمینان برهد، بتواند بر این دغدغه و اضطراب و وسوسه ی درونی غالب آید.^۱

(۴) تلاش ثمربخش واقع می شود

چهارمین مژده الهی؛ به مؤمنان این است که مؤمن تلاش خود را ثمربخش بداند، امیدوار باشد که این تلاش به جائی می رسد:

کسانی که امیدوار نیستند که تلاششان و حرکتشان به نتیجه ای منتهی خواهد شد، مسلّم به سرمنزل خوشبختی و رستگاری نمی رسند، ولی هر گاه خداوند به مؤمن سکینه و آرامش قلب بدهد، و مطمئن باشد که تلاشش ثمربخش است بداند هر کاری که می کند، یک اثر مثبتی به جا می گذارد، در بیابانی اگر انسان بداند که منزل از این طرف است، می داند به کجا می رود، گامهایش را محکم تر و استوارتر بر می دارد تا به منزل برسد، ولی هر گاه راه سرمنزل را گم کردیم نمی دانیم از کدام طرف باید رفت، قدمهایمان سست می شود.

بنابراین یکی از شرایط به سعادت رسیدن، این است که؛ آن آدم راهرو، آن آدم تلاش گر، آن آدم کوشش گر، تلاش خود را ثمربخش بداند.

(۵) خطاهایش قابل جبران است

پنجمین نوید؛ خداوند به برگزیدگانش این است که؛ خطاها و لغزش هایش قابل جبران و مورد بخشایش است، این هم خیلی مهم است، انسان در طول زندگی و حرکتش اشتباهاتی دارد، خطاهایی دارد، اگر هر خطائی که انجام داد، به صورت یک جراحت غیرقابل التیام بماند، به صورت یک

^۱ - همان، ص ۱۷۱.

عمل غیرقابل جبران بماند، انسان همیشه در دغدغه است که نکند باز یک خطای دیگری مرتکب شوم و این خطای دیگر، بیشتر مرا از هدف و رستگاری دور کند. همیشه مایوس است از گذشته و به آینده بدبین می شود. اما اگر بداند که خطای او به شرط آنکه خودش درصدد جبران باشد، قابل جبران است، شوق او، امید و نشاط او چند برابر خواهد شد.^۱

۶) مستمک و مستعصمی دائمی دارد

نوید ششم؛ خداوند به مؤمنان، این است که، مؤمن همواره مستمسک و مستعصمی دارد که می تواند به او چنگ بزند و از او استفاده کند.

مؤمن در همه حال از دستاویز و تکیه گاهی مورد اطمینان برخوردار می باشد، می داند در همه جا، و در تمام شرایط، یک کمک کاری هست که می تواند از او استفاده کند، عیناً مانند انسانی است که نقشه ی جامع را در جیبش گذاشته، وارد راه شده، در این جاده ها دارد می رود، اشتباه هم نمی کند. البته، اما دغدغه هم ندارد، اما اگر یک وقتی یک جائی، راه را اشتباهی گم کرد و رفت، این نقشه در بغلش است، در می آورد، نگاه می کند، از این نقشه استفاده می کند.

۷) نصرت و مدد الهی

هفتمین نوید الهی به مؤمنان؛ در مواجهه با دشمن ها از نصرت و مدد خدا برخوردار است؛ انسان مؤمن وقتی با دشمنی ها و دشمنی هایشان، توطئه هایشان و دسیسه هایشان، جلادی هایشان روبرو می شود، معتقد است که آن نیروی ماوراء مادی کمک کار و حامی اوست، مؤمن یقین دارد به وجود آن چنان قدرت مسلط و مصیطری، ماورای تمام این پدیده ها و متکی به اوست.

۸) برتری رحجان مؤمن نسبت به دیگران

هشتمین نوید الهی؛ برتری و رحجان مؤمن بر دیگران از نویدهای دیگر خداست، بداند که برتری و رحجان، حجیت برای اوست.

^۱ - همان، ص ۱۷۲.

۹) پیروزی بر دشمنان

نهمین نوید ؛ این است که بر دشمنان راه و هدفش که مانع و خنثی کننده ی تلاش اویند پیروز گردد. یکی از عناصر و عوامل سعادت انسانی ، فردی ، اجتماعی و گروهی این است که در مواجهه ی با دشمن ها بالاخره بر آنها پیروز شود.

۱۰) فوز و فلاح تضمینی

دهمین برتری و نوید الهی ؛ فوز و فلاح و رستگاری مؤمن تضمین شده است ؛

مؤمن عاقبت از همه ی سختی ها و فشارها ، بندها و حصارها رسته و به مقصود و منظور خود نائل می شود و رستگار حقیقی می گردد. و بالاخره پس از سپری شدن دوران زندگی و پایان یافتن همه تلاشها ، خود را با پاداشی شایسته روبرو می بیند و در بهشت نعمت و رضوان بیارامد.^۱

^۱ - همان، صص ۱۷۵-۱۷۳.

جمع بندی و نتیجه گیری :

الف) ایمان به حق گوهر زیبا و روح بخش آفرینش است که خداوند متعال آن را نهایت تعالی انسان قرار داده است؛ اگر چه خود راهی بی نهایت است. ایمان و عبودیت انسانهای مؤمن نشانی و بی بدیل است که خداوند به واسطه ی آن به خالق بودن خویش بالیده است و به انسانهای مؤمن بشارت داده که من چشم ، گوش ... و تمام اعضا و جوارح انسان مؤمن می شوم.

ب) هر فردی که متخلص به صفت ایمان می شود و او مؤمن واقعی تلقی می گردد باید یک سری صفات و نکات بارزی را در وجود خود پرورش دهد تا درخت ایمان در وجودش بارور شود و به ثمر بنشیند زیرا ایمان نمی تواند تهالقه ی زبان باشد ، ایمان زمانی که بتواند به صورت نهادینه در وجود انسان در آید می تواند اثربخش باشد و فرد مؤمن شاهد نتیجه دادن ایمانش باشد. و در این مسیر انسانها مورد امتحان و آزمایش الهی قرار می گیرند. اگر این امتحانات با سرافرازی گذشت، ایمانش آب دیده می شود و به منسه ی ظهور می نشیند که از آنجمله صبر ، صداقت ، پرهیزکاری ، ریاضت ، تواضع و.... می باشد. پس فرد مؤمن باید با تمام توانش این صفات عالی ، را ملکه ی روح و روانش نماید تا پیرو و سربلند در جوار رحمت الهی ، آرامش یابد.

ج) پس از آنکه صفات عالی انسانی در وجود ، انسانهای مؤمن به منسه ی ظهور نشست ، فرد مورد رحمت الهی قرار می گیرد ، رحمتی که خاص مؤمنان خالص می باشد. خداوند در قرآن مجیدش اینها را به مؤمنان نوید داده و بی گمان نوید و مژده الهی آمدنی و شدنی می باشد. و انسانی که دلخوش به این نویدها باشد بی شک خوشبخت ترین و آرمانی ترین زندگی دنیائی و سعادتمندترین زندگی اخروی در پیش روی او می باشد ، نویدهای الهی شامل : نور که پرده های جهل و غرور را پاره می کند ، هدایت ، که باعث شناخت منزل سعادت برای بشر می شود. اطمینان و سکون و رها شدن مؤمن از دغدغه های درونی ، امیدوار بودن، و رجاء به فضل الهی که منتهی به نتیجه دادن حرکت انسان مؤمن می شود. خطاهای مؤمن مورد عفو و مغفرت الهی قرار می گیرد. مؤمن همواره مستمک و مستعصمی همیشگی دارد که یاریگر او در تمام آنات و لحظه ها می باشد، نصرت و مدد الهی شامل حالش می شود، برتری و رجحان مؤمن بر دیگران از نویدهای دیگر الهی است و در آخر فوز و فلاح و رستگاری مؤمن تضمین شده است.

منابع و مأخذ :

(۱) قرآن مجید

- (۲) محدثی ، جواد ، ۱۳۸۹ ، « بر کرانه ی شرح چهل حدیث امام خمینی » ، قم ، نشر هاجر .
- (۳) مسیر سعید قاضی ، مرتضی و همکاران ، ۱۳۸۶ ، « خلقت انسان ابدی است » ، تهران ، انتشارات عابد .
- (۴) سبحانی ، جعفر ، ۱۳۹۱ ، « ایمان و آثار سازنده ی آن » ، قم ، مؤسسه امام صادق (علیه السلام) .
- (۵) منصوری لاریجانی ، اسماعیل ، ۱۳۸۹ ، « شرح منازل السائرین خواجه عبدالله انصاری » ، تهران ، چاپ و نشر بین الملل .
- (۶) خمینی ، سید روح الله ، ۱۳۶۸ ، « چهل حدیث » ، تهران ، مؤسسه تنظیم آثار امام خمینی .
- (۷) طباطبائی ، محمدحسن ، ۱۳۸۲ ، « تفسیر المیزان » ، قم ، دفتر انتشارات اسلامی .
- (۸) محمدیان ، محمد ، ۱۳۹۱ ، « پیمانهای الهی با اهل ایمان » ، تهران ، دفتر نشر فرهنگ اسلامی .
- (۹) تهرانی ، مجتبی ، ۱۳۹۷ ، « سلوک عاشورائی » ، تهران ، مؤسسه پژوهشی مصابیح الهدی ، چاپ پنجم .
- (۱۰) سلسله جلسات استاد علی حسینی خامنه ای ، ۱۳۹۲ ، « طرح کلی اندیشه ی اسلامی در قرآن » ، تهران ، انتشارات مؤسسه ایمان جهادی .
- (۱۱) مترجم : دشتی ، محمد ، ۱۳۸۵ ، « نهج البلاغه » ، قم ، ناشر انتشارات اهل بیت ، چاپ اول .
- (۱۲) مترجم : رضائی ، محمد مهدی ، ۱۳۸۹ ، « صحیفه سجادیه » ، ناشر جمال ، چاپ دوازدهم .